

Adý Güzel Kendi Güzel Muhammed

Contributed by Administrator
Pazartesi, 09 Ağustos 2004
Last Updated arþamba, 07 Mart 2007

There are no translations availableTRT tarafýndan hazýrlanan "Adý Güzel Kendi Güzel Muhammed" programý için Cemalnur Sargut'a yöneltilen sorular ve cevaplarý.

- 1.‘Âdem su ile balçýk arasýndayken ben peygamberdim’ sözünden ne anlýyorsunuz?
- 2.‘Nur-ý Muhammedi’ ifadesi size ne anlatýyor?
- 3.‘Allah’ýn ilk yaratýdý þey nurdur/kalemdir’ hadisinin anlamý nedir?
- 4.‘Hakikat-i Muhammediye’ ibaresinden ne anlamak gerekiyor?

Hiz. Peygamber þöyle buyurmuþtur: "Ben yaratýklar içinde insanlarýn ilkiyim." Allah’ýn ilk yaratýdý þey ben nûrumdur" "Ben Âdem henüz su ile balçýk arasýndayken peygamber idim. Bu hadislerden, Hiz. Muhammed'in mahlûkatýn yaratýlmasýndan ve kendisinin de "Nebî" olarak gönderilmesinden önce varlýdý olduđu sonucu ortaya çýkmýþtır. Hiz. Peygamber'in bu varlýdý hâdis deðil kadimdir, ezelidir. Ýbnü'l Arabî'nin eserlerinde Kelime-i Muhammedi ile kastettiði Hiz. Muhammed, Peygamber deðil, kendisinde hakkýn zuhur ettiði en mükemmel yaratýlmýþ mazhar olarak "Hakikat-i Muhammediye"dir. Her bir varlýk, kendilerinin Rablarý olan ilâhi isimlerin bir kýsmýnýn özel tecelligâhý olduđu halde, Hiz. Muhammed bütün bu isimleri kupatan ismin mazharý olmuþtur. Ýsm-i a'zam olan bu "Allah" ismidir. Bunun için Hiz. Muhammed, mutlak cem’iyyet ve kendisiyle zât-ý ahadiyetin taayyün ettiði birinci taayyün mertebesinin sahibidir. Ýnsan-ý Ekmel'dir. Çünkü bu mertebenin üzerinde, kendiliðinde bütün taayyünlerde sýfatlardan, isimlerden ve resimlerden münezzeh olan Zât bulunmaktadır.

Taayyünlerin ilki-ya da yaratýklarýn ilki- olan bu "Hakikat-i Muhammediye", âlemle ilipkisi açýsýndan âlemin yaratýlma kaynađýdır; çünkü o, Allah’ýn hiç bir þey yaratmadan önce yaratmýþ olduđu ve herþeyi kendisinden yaratýdý "Nur"dur. Ya da, Hakkýn mutlak ahadiyetinde kendisi için onda tecelli ettiði "Ýlâhi akýldır". Bu tecelli, varlýk suretlerindeki Ýlâhi tenezzülün ilk merhalesi mesabesinde.

Nûr-ý Muhammedi ya da Ahmedî nur, bütün kâmil insanlarda birebir âpikâr olmuþtur. Kâmil insandaki Ahmed, bâtýni ilmin kaynağı membaý ve kutbü'l aktabdýr. (kutuplarýn kutbudur.) Hakkýn zâtýdır. (Ebu'l-Alâ Afiffi, Füsü'l Hikem Okumu için Anahtar, s. 469-471)

Muhammed: Kur'an’ýn ilk vahyinin indiði Leyle-i Kadir'dir (Kadir Gecesi) ilipkilidir. Allah’ýn celâl yönünün tecellisidir ve Peygamber'in bir abd, "Kul" rolünü temsil eder; Etkin peygamberdir, resul'dür.

Ahmed: Mîrac gecesiyle ilipkilidir; burada ona habib, "sevgili, dost" un açýklamasý verilmiþtir ve bu nedenle Allah’ýn cemâl yönünü temsil eder; Ümmî'dir, baþka bir ifadeyle vahyin alýcýsýdır.(Anne Maria Schimmel, Tanrı'nın Yeryüzündeki Ýparetleri sf. 245)

Bütün kâmiller Peygamber Efendimize katýlmýþtır

Kâmilin "ekmel"e katýldý gibi (Cîlî, Ýnsan-ý Kâmil cilt2, s.243)

Kâpâni'ye göre de, Hakikat-i Muhammedi mertebesi bütün hakikatleri kupatan ve külliliði sayesinde bütün cüzlere sirayet hakikattir. Allah’ýn yaratýdý ilk þey benim nûrumdur hadisinde iparet edilen, Ahmedî nurdur. Bu yorumla Nûr-i Muhammedi, nurlarýn nûru veya ruhlarýn babasý diye isimlendirilmiþtir. Kâpâni der ki, Hiz. Peygamber'in peygamberlerin sonuncusu olmasý, onun kâmillerin sonuncusu olmasýdır, çünkü Allah kendisinden sonra kemalde ona denk baþka birisini yaratmamýþtır.

"Biz ilkleriz ve sonlarýz" demekle de, ilkde ve sonda zatî tecelli olduđu anlatýlmaktadır. (Tasavvuf Sözlüðü Abdürrezzak Kâpâni s.217-218)

Kenan-er Rifai þöyle der: Akl-ý kül, hakikat-i Muhammediye'dir. Nefs-i kül hakikat-i Muhammediye'nin toplu olarak öz olarak zuhurudur. Bu iki âleme, ahadiyet ve vahidiyyet denir. Allah, ahadiyyü-z-zat ve vahidiyyü-s-sýfattır.

Bu iki alem, Resulullah'dan evvel zuhur etti. Fakat kâinattan maksat ve mânâ odur. Ýpte: "Ben idim ferzende-i âlem/âlemin çocuđu, ama babamdan evvel oldum ben!" sözünün mânâsý budur. Ruh-i Muhammedi, bu yaratýlýptan evvel idi.Kâinat ise ona hazýrlýktan ibarettir. Evet, ađacýn dikilmesi, dalý, budađý, yaprađý, çiçeði meyveden önce gelir fakat o dal budur maksat meyvedir. Ýpte Resulullah'tan evvel zuhura gelmiþ þu mevcudattan da murat Ruh-i Muhammedi'dir.

Hasýlý herpeyin tohumu kendi meyvesidir. Yahut herpeyin meyvesi kendi tohumudur. (Ken’an Rifaî, Sohbetler)

Bütün peygamberler ayný nûrun tecellileridir. “Biz Allah’a ve bize indirilene; Ýbrahim Ýshak Yakub ve esbâta indirilene Musa ve Ýsa’ya verilenlerle Rableri tarafýndan diðer peygamberlere verilenlere onlardan hiçbirini arasýnda fark gözetmeksizin inandýk ve biz sadece Allah’a teslim olduk.” (Bakara 136)

Ýslamiyet dünya kurulaný beri vardýr. Fakat tekâmülü Resulullah zamanýndadır. Âdem, Nuh.. Ýslâm deðiller miydi ? Müslüman o temizlenmiþ kimse demektir.

Ruh-î Muhammedî her peyden evvel hâlk oldu. Bunlarýn hepsi Ruh-î Muhammedî’den nur aldýlar. (Ken’an Rifaî Sohbetler I.230-231)

Peygamber Efendimizin nâm-ý þerifi bütün enbiyanýn nâmýdır yani onun ism-i þerifi anýldýðýnda bütün enbiyanýn / nebilerin ve asfiyanýn/ sâfiyete ermiþlerin isimleri anýlmýþ gibi olur. Çünkü bütün peygamberlerin getirdiði þeriat onun þeriatinde kemâlini bulur. Kur’an’da yüce ifadesine varmýþtır.Onun getirdiði hakikat, insanlara söylenebilecek en büyük hakikattir. Onun dinin bütün gerçekleri kendinde toplar. Bütün ruhlara, varýlacak yolu gösterir.Ve onun hakikati bütün hakikatleri içerir ve þerifli ruhu bütün ruhlarý ve ilimleri içine alır, kuþatýr. (Mesnevî Hatýralarý.244, Þerhli Mesnevî-i Þerif.152)

O ilâhi Hakikat-i Muhammediyye þimþeðinin ýþýðý bütün nurlarý doðurdu. Hz.Âdem ilâhi isimler marifetini o nûru sâfiden, o hakikati Muhammedî’den buldu. Hz.Âdem, Þit aleyhisselamý kendine halife etti. Çünkü o nûrun eseri, onun alnýnda göründü. O cevher, Nuh aleyhisselamda deryadan nur incilerini yaðdýrýcý oldu yani zamanýnda, can deryasýndan maarif incilerini saçýcý oldu. Hz.Ýbrahim’in caný da bu nur ile Nemrud’un ateþ dalgalarý içine korkusuz ve zararsýz girdi ve o ateþ ona gülistan oldu. Ruh o nûrdan kuvvet buldu da Hz.Ýsmail’in boynunu kesmek diledi, o nûrun bereketi ile hançer; taþý parçaladı, Ýsmail’in boynunu kesmedi. Hz.Davut’un caný o nûrun ýþýðý ile saygýya deðer oldu. Demir, ona itaatkâr olup elini mum gibi yumuþak oldu. Hz.Süleyman’a o nur nasip olup visaline erdi, cümle mahlûkat, cinler ve bütün insan ve hayvanlar hatta rüzgar bile onun hüküm ve fermanýna itaat edici oldu. Yakup aleyhisselam, Yusuf’un ayrýlýðýnda sabýr ile Hakk’ýn kazasýna rýza gösterdi. Görmez olan gözlerini o nûr-u âzâm açtı. Hz.Yusuf o nûru gördü, rüya tabirinde âlim oldu. nûra mazhar olan Musa’nýn elindeki asa o nûrdan gýda bulup ejder oldu. Meryem oðlu Hz.Ýsa aleyhisselam o nûra eriþti de semaya yükselip, dördüncü felekte karar kıldı. Hz.Muhammed o felek nimetini buldu da bu kudretle ayý iki parçaya ayırdı. Ýpte bu nûru âzâm Peygamber Efendimizde kemalini bulduðu için o nûra Hakikat-i Muhammediye denildi. (Kâzým Büyükaksoy, Mesnevî Hatýralarý. Sf.180-181)

“Allah göklerin ve yerin nûrudur. Onun nûrunun temsili içinde lamba bulunan bir kandil (miþkat) gibidir. O lamba bir billur içindedir; o billur da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir ki, doðuya da batýya da nisbet edilemeyen mübarek bir aþaçtan çýkarak yaðdan tutuþturulur. Bu öyle bir aþaç ki yaðý ,neredeyse, kendisine ateþ deymese bile ýþýk verir. Bu ýþýk nur üstüne nûrdur. Allah kimseye nûruyla hidayet verir. Allah insanlara temsil verir; Allah her þeyi bilir.” (Nur Suresi 35. Ayet)

Hak Teala Kur’an’ý Kerim’in bu ayetinde kendi zatî nûrundan misal verip;

Ýnsanýn zâtýnýn nûrunu: Miþkat, Misbah ve Zücade ile tahayyüli bir þekilde nakletmiþtir. Zâtýn o tepbihi, insanýn suretinden ibaret olarak nûruyla hidayet verir.

Miþkat (lamba konan yer) dan maksat: Ýnsanýn sadrý (göðsü)dýr.

Zücade’dan maksat: Kalbidir.

Misbahtan maksat ise: Ýnsanýn sýrrýdır.

Ayette geçen (þecere-i mübâreke-mübarek aþaç)dan maksat: Gayba îman etmektir. O gayb da Hakk’ýn halk suretinde Hakk’un olarak zuhûrudur. Ýpte gayba îman budur.

Zeytinden maksat: Mutlak hakikattir.

Çünkü mutlak hakikat ne her bakýmdan tamamýyla Hakk, ne de her bakýmdan tamamýyla halktır denebilir.

Ýman aþacı da “Þarhiyye” deðildir yani tepbihi (benzetme) nefyedecek (ortadan kaldýrma) þekilde mutlak olarak tenzihi (Allah’ýn, her türlü eksik ve noksandan uzak bulunduðuna ve insan vasfýnda olmadýðýna inanma) icap ettirmez.

Yine o, “Garbiyye” de deðildir. Zira, tenzihi nefy ederek mutlak tepbihi ihtiva etmez. Tepbih kabuðu ile tenzih özü arasýndan sýkýlarak elde edilen bir sýr ve hakikattir. Yakînden ibaret olan zeytin yaðýnýn ateþ dokunmasa da alevlenmesi ve nurun saçması mutlakla meydana gelir. Böylece o zeytin yaðýnýn kendi nûruyla kendi zulmeti ortadan kalkar.

Zira o, nur üstüne nûrdur.

Pöyle ki: Apikâr nur ile gözdeki tepbih nûruyla, îmana ait nûrdan ibaret olan tenzih nûru ve birbirlerinin fevkindeki nûrun neticesi

olan vahidle ilgili olan nûrdur. Ýpte Allahü Teala bu þekilde istediði kimseyi nûruna hidayet eder. (Cîlî, Ýnsan-ý Kâmil, sf. 174-175)

5.‘Haber’ ne demektir? Muhbir-i Sadýk ifadesi ne anlama gelir?

Haber, habîr, nebe hepsi ayný kökten gelmektedir.

Habîr, gizli açýk herþeyden haberdar olan, olmuþ, olmakta olan ve olacak olan herþeyden ezeli ilmiyle haberdar olan ve haber veren kípdir.

Muhbir-i Sadýk: Sözü doðru olan, doðru, hakikat-i Muhammediye’ye uygun haber veren kimse demektir. Peygamberler muhbir-i sadýktýr.

Tanrý vahyinin yolunda masum olanýn sözleri tamamıyla saftýr, onun için böyle adam aözýný açar, söze baþlarsa caizdir. Çünkü “O, kendi heva ve hevesinden söz söylemez. Sözü vahyolunan-vahiyden baþka deðildir.” (Necm 3-4)(Mesnevî 6, s. 128)

Kur’an gerçi Peygamber’in dudaðýndan çýkar ama kim Tanrý söylemedi derse kâfirdir. (Mesnevî 4, 171)

Ulu Tanrý herkese söz söylemez. Dünya padiþahlarý da çulhayla konuþmazlar. Herkes padiþaha onun vasýtasýyla yol bulsunlar bir vezir, bir naip dikmiþlerdir. Ulu Tanrý da kim Tanrý’yý dilerse ona baþvursun, ona kul olsun diye bir kulunu seçmiþtir. Bütün peygamberler onun için gelmiþtir; Tanrý’ya ondan baþka yol yok. (Mevlana, Fihi Mafih, s. 199)

Ýnsana gereken, basiret sahiplerini bularak, telkin yolu ile onlardan birþeyler almaktýr. O telkini yapan zât, veli, nebî ve lâhut âleminde haber veren olmalýdır.(Abdülkadir Geylani, Sýrrül Esrar sf. 20)

Can nedir? Hayýrdan þerden haberi olan, lütuf ve ihsana sevinen, zarardan üzülen ađlayan varlýk.

Mâdem ki canýn sýrrý ve mahiyeti insana hayýr ve þerri haber vermesidir, þu halde kimin caný fazla duyuyor, haber alýyorsa o daha canlýdır.

Ruhun tesiri bilgi ve anlayýþtýr, ötelere haber alýþtýr. Kimin anlayýþý, haber alýþý daha fazla ise o daha fazla Allah’a y

Fakat bu gördüğümüz maddi âleminin dýþýnda öyle haberler öyle bilgiler vardýr ki, bu canlar, o meydana cansýz kalýr.

Ýlk can Hakkýn dergâhýna ulaþtý. Canýn câný ise Allah’a mazhar oldu. (Þefik Can, Mesnevî 6. Cilt, 148-152)

“Yaratan bilmez mi? O lâtif ve habîrdir.” (Mülk 14)

Allah’ýn habîr olupu, herþeyle ilgili haberin Allah’a ait olupuna delildir. Zâhirde mevcut olan bütün eþyaya nüfuz etti gibi, ayrıca yaratılmýþ bilinç sahibi bütün varlýklarýn bilincinin faaliyetinin temelini oluþturmaktadır. Allah’ın letafet ilkesini bilindiði gibi beþer organý olarak gördüğümüz þeyler, Hakk’ın bizzat büründüğü kevnî sýfatlardýr. O halde biz de Allah’a haberle ilim sahibi oluruz.(zevkî ilim). Zevkî ilim, bilgi edinme melekelerine bađlýdır. Allah kendi nefsinden haber verirken kendisinin kulunun bilgi edinme melekelerinin ayný olduðunu beyan etti. “Ben kulumun ipitmesi olurum, görmesi olurum, dili, eli, ayađý olurum.” Buna göre kulun isimlerinin ayný Hakk'týr. Çünkü O’ndan baþkasý yoktur.

Sübhan, her türlü noksandan her türlü kusurdan âri ve münezzehe olan Allah demektir. Allah’ýn sübhan olduðunu biliniz. Tanrı onun katýnda ve onun nazarýnda, utanýlacak durumlara dþþmeyesiniz. Sübhan olan Allah sizdeki bütün dþþünceleri ve bütün sýfatları Beyaz sütün içinde bir siyah kıl gibi, her karanlýk duygu, dþþünce ve hareket onun malûmu olur. Çünkü Allah alîm ve habîrdir.

Bir gönül ki, dünya kirlerinden uzak, temiz ve saftýr; ipte ilâhi sýrlar böyle gönüllerin aynasýna akseder. Allah’ýn esrarý onları görünmek isteyerek, kendi gizli âleminde ayrýlýr, böyle gönüllerde ve böyle gönüllerin gördüğü bir âlemde tecelli bulur. O pâk gönül ve anda bizim sýrlarýmýzý, bizim Hakk’a varacak veya varamayaak taraflarýmýzý bilen bir kimse olur. Onun gönlü aynasý Allah’ýn sýrlarý görünecek kadar aydýnlanýnca, orada bütün müminlerin gönlüne yer bulunur ve mümin müminin aynasý olarak mânâsý da bu olur. (Ken’an Rifaî, Þerhi Mesnevî-i Þerif, sf. 458)

Ýnsan halk ve Hakk arasýnda vasýtadýr. Allah’tan baþka herþeyin bekasýnýn sebebi olan Hakkýn fezi ve yardýmý, onun mertebesinden ulvî ve suflî bütün âleme ulaþýr. Eðer iki yönden de baþka olmayan berzahlýdý açýsýndan insan olmasa âlemdeki hiç bir þey, irtibat ve münasebet olmadýðýndan dolayý vahdâni olan ilâhi yardýmý kabul edemezdi ve bu yardým ona ulaþmaz (Konevî, Füsusu’l Hikem’in Sýrlarý, sf. 85)

6.‘Benden sonra vahiy gelmeyecek fakat haber rüya ile devam edecek’ hadisini açýklar mýsýnýz?

Peygamberimiz, “Benden sonra peygamberlik kalmadý ancak bazý müjdeliler olur; bunu müminler ya rüyada görür yahut o

müjdeler onlara görünür.” Diyor. Bu hadisi şu âyet–i kerime doğrular: “Onlar için dünya ve ahiret hayatında müjdeler vardır.”(Yunus, 64)

“Bana uyan basiret üzeredir...” (Yusuf suresi 105) âyetinde “Bana uyan” ile kâmil mürbit, tam velî olan zât anlatılır.

Rüyada Peygamberi gören gerçekten görmüş olur. Bunlar ancak ilimde amelde ve halinde ona tam varis olanlardır.(Abdülkadir Geylani, Sýrrul Esrar sf.114-115)

Zâtı ile tam tecelli etmemiş insana Allah rüyasında haber verir. Zâtı ile tecelli etmiş insanda haber, vahiydir.

Nûrun kendisi ile keşf olduğu gibi onunla herşey açıklyđa kavuşur. Nûrların en mükemmel olanı ve nüfuz kabiliyeti en üstün olanı kendisiyle, uykuda görülen hayali beklerle Allah’ın ne demek istediğinin açıklyđa kavuştuğu nûrdur. Bu en üstün nur ma nûrudur. Bir kimsede bu nur olupmazsa gördüğü bekillerin gerçeğini anlamaya güç yetiremez. Ypte bu nur ile oluþan ve sözü edip haber verme, tâbir ildir.(Nakþ-el Fûsus, Ankaravî, sf. 77-78)

Rüyada gösterilmek ve belirtilmek istenen mânâ ile onu temsil eden suret arasında uyumsuzluğa sebep olan bozukluklar, rüya sahibinin bâtinînin kirliliğine, mizacının ve dimağının yapısının bozukluğuna ve hissi hallerinin kötülüğüne delildir. Hissi haller bayađlýk, vakitlerini ve iyi hallerini zedeleyen kötü iþlere dalmasıdır. Böylece iyi hallerinin ve sıfatlarının hükümleri, kendisine olan vafın zımnında yok olur. Bu durum aksine ise tersi olur. Hz. Peygamber, “Rüyası en doğru olanınız, sözü en doğru olanınızdır.” buyurmuştur.

Hadiste Peygamberimiz böyle buyurmuştur: “Rüya üç kısmıdır: Ýlki, Allah’ın olan rüya, ikincisi peytanın kipiye ü ibaret olan rüya. Üçüncüsü ise kibinin kendisi ile konuştuğu rüyadır.”

Rüyanın hükmünün zuhûrunun gecikmesi, nefsin mertebesinin yüceliğine delildir. Çünkü bu durumda nefis ilim mertebesi ve mü mânâlar âlemine yakın olan ulvî âlemlerde olacak şeyleri idrak etmiştir. Öðrenme zamanı ile muttali olunan şeyin histe gerçekte arasında bir zaman geçmelidir. Bu süre bu emrin her bir felekte beklemesi gereken orandadır. (Fûsus-u Hikem’in Sýrları Konevi, sf.70)

7.‘Beni seviyorsanız Benim sevdiğimi de seveceksiniz ve ona ittiba edeceksiniz’ buyruğunu nasıl anlamak gerekiyor?

Pura suresi, 23: “Ya Muhammed, ümmetime söyle, size getirdiğim hakikat karşılığında bir ücret istemiyorum, sadece yakınlarımla sevmenizi ve onlara eziyet etmemenizi istiyorum”

Ehl-i Beyt, nûrunu Hakikat-i Muhammediye’den aldığı için seçkindir.

Ýbadetten maksat Allah’ı sevmek ve onun sevdiğini sevmektir. Ehl-i Beyt’i sevmek de onların yolundan giderek rızalarını kazanmaktır. Resulullah Efendimiz “Selman-ý Farisi benim ailemendir” buyuruyor. (Ken’an Rifa, Sohbetler sf.505)

Keþpaf’ta Resulullah böyle buyurmuştur deniyor:

“Muhammed’in Ehl-i Beyt’ine muhabbet üzere ölen, behittir.”

“Dikkat edin. Ehl-i beyte muhabbet üzere ölen gelin kocasının evine teslim edildiği gibi cennete teslim edilir.”

“Âli Muhammed’e muhabbet üzere ölenin, kabrinden cennete iki pencere açılır.”

“Muhakkak ki, Âli Muhammed’e muhabbet üzere ölen kimsenin Allah kabrini rahmet meleklerinin ziyaretgâhı yapar.”

“Muhakkak ki, Âli Muhammed’e muhabbet üzere ölen sünnet ve cemaat üzere öler.”

“Kim ki, Âli Muhammed’e kötü niyet ederek, kötü şey düþünerek ölürse kıyamet günü iki gözü arasında Allah’ın rahmetinden umutsuzdur, ibaresi yazılır.”

“Âli Muhammed’e bûz üzere ölen cennetin kokusunu koklayamaz.”

Pafii böyle demiþ: “Peygamber evlâdı benim vesilemdir. Onlar benim için Allah’a vesiledir. Onlar yüzü hürmetine kıyamet gününde sađ tarafımdan verilmesini umarım.” Yine Pafii: “Ey Resulullah’ın Ehl-i Beyt’i sizi sevmek Allah’ın inzal buyurduğu Kur’an’da bize farz kılmıştır. Size şu büyük þeref ve size salavat-ý perife getirmeyen kimse namaz kılamaz (zira namazın her oturduğunda Hz. Peygamber’le beraber âline

salavat getirilir.(Niyazi-i Mýsrî, Ýrfan Sofralarý, sf. 165-172)

Hanedan-ý Ehl-i Beyt (Ýlahiyat-ý Ken’an, Ken’an Rifaî)

Cân-ý candýr Hazret-i Ahmet Muhammed Mustafâ
Tende hem rûh-i revânýmdýr Aliyyü’l-Murtazâ
Kurre-i ayn-ý Muhammed Pah Hasan ibn-i Alî
Hem Hüseyin-i müctebâ pâh-ý behîd-i Kerbelâ
Seyyidü’s-süccâd Alî Zeyne’l-abâ Bâkýr Veli
Pâfi-i mahþerdir elhak Câfer-i nûr-i hüda
Mûsa-i Kâzým erenler cem’inin mýsbâhýdýr
Hak-nümâdýr Hazret-i Pah-ý Alî hulku’r-ryzâ
Sâký-i kevser Takî mýsbâh-ý pür-envar Nakî
Kýble-i irfân hasen el-Askerî bedrü’d-dücâ
Rehber-i dîn-i mübîndir, kýble-i hâcâtýr
Hâdi-i hükm-i þeriat mehdi-i sâhib-livâ
On iki imandan elhak þems-i aþk etti tulú’
Hep bu aþkýn âþýk u pervânesi buldu rehâ
Ýstemez ihsânýna Allah Azîmü’p-þân ecr
Ýstiyor ancak muhabbet, Ehl-i Beyt’e Kibriyâ
Allah’ým emriyle farzdýr, hubb-i Ehl-i beyt heman
Ehl-i Beyt’imde dedi Allah, Resûl-i müctebâ
Ýsrine girmektir ancak bil muhabbet onlara
Hüccet ister buna k l ile olmaz iddiâ
Seyyid Ahmet’den tecellî etti envâr-ý Alî
Oldu aktâba Rifaî muktedâ vü pîpivâ
Can nedir ki eyleyeyim dâim fedâ-yý Ehl-i Beyt
Etmesin aþk u edebden Ken’an’ý Allah cüdâ

8.Efendimiz (asm) için ‘postacı’ gibi ifadelerin kullanması nasýl bir düþünce ve duygudan kaynaklanýyor?

Postacı bize ait bilgiyi, haberi tapýyandýr. Oysa Peygamber bu bilginin, vahyin sadece tapýýýcýsý deðil ayný zamanda kaynaðý

Cenâb-ý Peygamber Efendimiz, Cebrail Kur’an’ý talim edeceði vakit Cebrail’den evvel söylerdi. Bunun için Cenâb-ý Hak: “Ya Habibim sana Kur’an vahyolunmazdan evvel acele edip söyleme ve Allah’ým ilmimi ziyade et.. diye bana yalvar!” (Taha 114) buyurmuþtur. Ýþte bu da,Ruh-î Muhammediyye’ye Kur’an’ým evvelce talim olunduðuna aþikâr bir delildir. (Ken’an Rifaî Sohbetler II, 323)

Ýlk önce bütün baðýýplarý ihsanlarý onun üzerine döktüler. O zaman O’ndan baþkalarına daðýldý. Adet böyle olduðundan Tanrı’nýn elçisi sana selâm olsun ve Tanrı’nýn rahmeti, bereketi senin üzerine olsun.” Buyurulmuþtur. Yani bütün saçýýlarý senin üzerine saçtým buyrulmuþtur. Peygamber de “ Salih kullar üzerine “ demiþtir. Tanrı yolu çok k kapalı, ve örtülü idi. Ýlk önce canýný tehlikeye sokup atýný süren ve yolu yarýp geçen O oldu. Herkesin bu yoldan gidebilmesi, göstermesi ve inayeti sayesinde olur. (Mevlâna, Fihi Mafih, s. 342)

9.Peygamberi ve neslini sevmenin bir müslüman açýsýndan anlamý ve deðeri nedir?

Ýbadetten maksat Allah’ý sevmek ve O’nun sevdiðini sevmektir. Onun sevdiðini sevmek de söz dinlemek, yolundan gitmek ve rýzasýný kazanmaktýr.

Ehl-i Beyt, nûrunu Hakikat-i Muhammediyye’den aldýðý için seçkindir.

Hz. Peygamber, nûrun alâ nurdur ki bu nur; nûr-ý Muhammedî, Hakikat-i Muhammedî’dir.

Hz. Fatma o nûrun ilk zuhûrudur.

Hz. Ali Hz. Fatma’nýn nûrunun tecellisidir.

Hz. Hüseyin ve Hz. Hasan, Peygamber Efendimiz’in nûrunun varisleridir.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Her kadýnýn doðurduðu çocuk nesebi itibariyle babasýna tâbîdir. Fakat Fatma’nýn evlâtlarýnýn nesebi bana aittir.”

Yine Peygamberimiz: “Âdem’in ilmini, Nuh’un azmini, Ýbrahim’in hilmini, Musa’nýn

heybetini, 'sın zühtünü görmek isteyen Ali'sine baksın.' Buyuruyor.

Peygamber'in varisleri kâmil insanlardır. Vekil aslın aynıdır.

Hz. Muhammed, 'Ümmetimden öyleleri vardır ki cevherleri ve himmetleri benimle müpterektir' buyurur. Böyleleri gönülleri aynasında Hz. Muhammed'in hakikati yıldıyan büyüklerdir. Cemiyet içinde mevkileri ve işleri ne olursa olsun, onlar büyük gönüllerdir ki, Hz. Muhammed'in ahlâkıyla ahlâklanmış, onun tapıdığı ilâhi vasıflarla vasıflanmışlardır.

Yine Hz. Muhammed'in 'Ben onları hangi nûrla görüyorsam onlar da beni aynı nûrla görürler' buyurması bundandır. Onlar bu sebeple Hz. Muhammed'den ayrı değildir ki her biri, Peygamberimizin vasıflarıyla vasıflı, aynı nûrun yığıyla aydınlıktır. Yki pey ayrı üçüncü bir peyin aynı olursa o iki pey de birbirinin aynı olur davası gereince, yıldıyan Hz. Muhammed'le zâtlarında yine o zât nûru yıldıyan Hüda ermiplerinin birbirlerine olan büyük yakınlığı, ha meydandadır.

Bunu bizzat Peygamber'in böyle söylemiş olması tevazuundan değil belki onun hakikatindedir. (Ken'an Rifaî, Berhli Mesnevî-i Perif, s. 509)

10.'Muhabbetten hasıl oldu Muhammed/Muhammetsiz muhabbetten ne hasıl?' ifadesini nasıl yorumlamak gerekiyor?

Her gül kokan yerde gül vardır. Her gül kokan yerde gül olduğu gibi her dedikodusuz ve fesatsız olan mecliste de Hz. Muhammed vardır. Nerde muhabbet orda Muhammed.. (Ken'an Rifaî Sohbetler, II s. 111)

Muhabbet, sevgiliden kalplere düpen hararetli ve atepli kıymet damalardır. Bu halde olan kişinin gözüne dünya, yüzük halkası ka görünür. Veyahut dünya bir matem toplantısı kadar bir peydir onun nazarında. (Abdülkadir Geylani, Gaybın Dili, sf.78)

Çinde hakiki muhabbetin kaynağı gönül, her türlü pürülden temizlenmiş ve sâfiyet kesbetmiştir ki o saf gönüle apık olan Allah Onun için nazargâh-ı ilâhi olan kalbe dokunmaya gelmez. Hakkın cemâlini aksettiren o gönül, aynadan da daha parlaktır. Hakkın hüsnünü öyle bir gönülden seyrederek ki işte cüz ile küllü birleştiren sır o gönül vechesidir. Hiç püphemiz ki hakiki apık, insanda her riyayı, garazı, menfaati atmış, onda kendi sâfiyetinden başka bir pey bırakmamıştır. Mürîdi murad eden, apık yapıp yapan Resul-i Ekrem'in hakikatidir. Böyle apık müptela olan gönüller Peygamber Efendimizin gönlüne akmakta ve orada birleşmektedirler. Nitekim Hz. Mevlâna, 'Benim vücudum kalbından hakikat denizine yol vardır. Evet ben bir katreyim ama bende umman gizlidir, ben bir zerreyim fakat bende güneş gizlidir.' buyuruyor. (Mekûre Sargut, Arifler Bahçesinden, sf. 35)

Hz. peygamber'e tahsis edilen kemâllerden birisi de, her çepit perdeyi yırtan 'Kâmil dostluk' makamıdır; s konusu dostluk, Hakk tarafından sevilmiş olmak/mahubluk derecesidir. Çünkü dostluğun iki mertebesi vardır; bunlardan birisi seven ile sevilen arasında perde baki kalmakla beraber, tam kâmiliktir. Bu durum böyle ifade edilmiştir:

Ruhun yolu bana karışmıştır

Böylece Halil, Halil diye isimlendirilmiştir.

Hz. Peygamber'in dostluğu İbrahim'in dostluğu gibi değildir. Çünkü Hz. Peygamber'in bütün peygamberlere karşı üstünlüğü vardır. Halil'in dostluğu perde gerisinden olduğu için Hz. Peygamber'in dostluğunun perdesiz bir olması gerekir. Bu da başka bir hadiste açıklanmış olduğu üzere, mahubluk mertebesidir.

Allah İbrahim'e yeryüzünün merkezini ve yaratılışın başlangıç noktasını göstermiştir; bu âlemi terk ettikten sonra da yüzünün ruhaniliğinin mahalli olan yedinci semaya yerleştirmiştir. Böylece Hz. İbrahim hem âlemin sureti hem de ruhaniliği ile münasebet elde etmiştir.

Allah, unsurların mahal açısından en üstünü olan ve kendisinden dolayı İblis'in, Âdem'e karşı böbürlendiği ateş İbrahim'e âmade kılmıştır. Eder ayette zikredilen Hz. Âdem ile İblis arasında geçen tartışmada İblis ile Hz. İbrahim arasında olsaydı, İblis İbrahim'e karşı böbürlenemezdi; çünkü Hakk ona ateşi boyun eğdirmiştir. (Konevi, Fûsus-u Hikem 152-154)

Ystila-yı Apık

Öyle sermestim ki bilmem ben mi apıkım, apık mı ben
Ymtizaçdan seçmez oldum ten mi ruhtur, ruh mu ten
Ben isem apık, apık nedir, ya ben neyim ger apıksa ben
Akl ü fikrim bunlar işte bende sergerdân eden

Ger tecelli etse kalbe nur-i cevval-i hüda
Cezbe-i Rahman budur, hem apık-ı nevvâr-ı Hüda

Gökten Ýsa indi, Mehdî zâhir oldu meydana
Kesti Deccal’i kötü huylardan oldu kalp rehâ

Gitti benlik, öldü Deccal, kalmadý zât ü sýfat
Aþkýn oldu her taraf, kalp buldu zulmetten necat
Aþk imiþ zâhirle bâtýn þem’i, ancak aþk imiþ
Ben çýkýnca aradan olmuþ vücudum kâinat

Uydu Ýsa Mehdî’ye, Mehdî hemen oldu imam
Ettiler her ikisi birden namaza tam kýyam
Nefs iken ismi deðiþti, bârekallah oldu ruh
Etti ruh-i kuds ile bir ittihad ki asl ü tam

Matla’-ý þems-i Muhammed kalbidir bir kamilin
Mazhar-ý zât ü sýfat, hem kalbidir bir kamilin
Cilveger aþkullah Allah kalb-i pâkinde onun
Cümlenin maksudu ancak kalbidir bir kamilin

Razýým eflâkte olmaktansa emlâke karîn
Bu zemînde olmak elbet mazhar-ý aþk-ý mübîn
Nimet ü ihsan-ý cennetten muallâ Ken’an’a
Burda olmak kamilin kalbinde pür-zevk u emîn
(Ýlâhiyat-ý Ken’an sf. 125)

Aþk ve Akýl

Mümin aþktan, aþk da müminden zuhûr eder. Bizim imkansýz gördüðümüz þeyleri aþk mümkün hale koyar.

Akýl, belâgatle konuþan bir hatiptir. Aþk ondan daha bellið, daha temiz, daha çolak, daha pervasýzdýr.

Akýl sebeplerle illetler arasýnda sýkýþýp kalmýþtır.

Aþk, avýný pazýsýnýn kuvvetiyle elde eder. Akýl hilekârdýr, tuzak kurar.

Aklyn sermayesi, korku ve þüphedir. Aþkta ise azim ve Allah’a yakîn mertebesi doðar.

Akýl, viran etmek için imar eder. Aþk, imar etmek için viran eder.

Akýl, nasýl, ne kadar, yani devamlý keyfiyet ve kemiyet terimi üzerinde kuvvet kazanýr. Aþk, bu kemiyet ve keyfiyet elbisesinden soyunmuþtur. Ne, nasýlla ilgilenir, ne, ne kadarla ilgilenir.

Akýl, önce ben der. Aþk, zahmeti kendine ver der.

Akýl, birþey kazanmak için baþkasýný tanýr ve sever. Aþk, kendinden verir ve kendisiyle hesap görür.

Akýl, sevil de mesut ol, der. Aþk, kul ol ve bu yolla hür ol, der.
(Muhammed Ýkbal, Esrar ve Rumuz)

11.Velâyet ve nübüvveti bakýmýndan Peygamberimizi nasýl anlatýrsýnýz?

Nübüvvet bir varlýk mertebesidir ve varlýðý insanda, zâtlarda gerçekleşir, teecessüm eder. Nübüvvetle kastedilen mertebe ve ma
Ýsa Musa gibi peygamberler deðil. Nübüvvet gerçekte ilâhi bir seçimdir, Allah kullarýndan dilediðine verir. Nübüvvet Hakk’
vahyi indirmesi, Hakk’ýn bildirmesidir. Bu nübüvvette þeriatla veya baþka bir þeyle ilgili bir bildirim yoktur. Zâhir nübüvveti
(peygamberlerin nübüvveti) kesilen nübüvettir, bâtýn nübüvveti (velilerin nübüvveti) ise dünya ve ahirette süreklidir. Çünkü ilâhi
Hakk’In indirmesi kesilmez, âlem onlar sayesinde korunur.

Genel nübüvvet (bâtýn nübüvveti), velâyettir. Velâyet herþeyi (nebi ve velileri) içeren kuþatýcý felektir. Bu yüzden onlar velâyet
mertebesinde müpterek olsalar bile velâyetlerinin mertebeleri vardýr. Bazen veli, müjdeleyen ve korkutan (haberci) olabilir fakat
þeriat getiren peygamber olamaz. Çünkü risalet ve þeriat koymak bitmiþtir. Velâyet dünya ve ahirette ortadan kalkmaz. Veli,
Allah’ýn isimlerinden birisidir, isimleri arasýnda nebî veya resul yoktur. Bu nedenle de risalet ve peygamberlerin
nübüvveti kesilmiþtir. Velâyet ise kesilmez, çünkü Allah’In velî ismi onu korur. Hz. Peygamber, sadece risaletin bittiðini
belirtmekle yetinmemiþ, nübüvvetin sürdüðü vehmini engellemek için þöyle buyurmuþtur: “Nübüvvet (teþrii nübüvveti, nüb
deðil) ve risalet artýk kesilmiþtir. Dolayýsýyla benden sonra ne bir nebî, ne resul vardýr.”

Genel nübüvvet (bâtýn nübüvveti) seçkin insanların ulapabildikleri Allah katýnda bir makâmdýr. Bu makâm þeriat getiren peygamberin verildiði gibi veraset yoluyla peygambere uyana da verilir. (Suad el-Hakîm Ýbnü’l Arabî Sözlüdü, sf. 501-505)

Allah’ýn Üzeyir’e yönelik: “Talebini býrakmazsan seni nübüvvet divânýndan silerim” hitabýný ister te, ister vaat anlamýnda anlayalım, velâyetin bir mertebesi olan nübüvvet, sona ermek zorundadır. Çünkü nübüvvet kendisiyle vasy kimseden ayrılan bir özelliktir. Velâyet ise kesinlikle zail olmaz. (Konevi,Füsus-u Hikem’in Sýrları sf. 287)

Resulullah, hem nebilik hem velilik rütbelerini kendinde birleþtirmiş ve o ölçüde Allah’ta fâni olmuş ulular ulusu bir insandan elinden, dilinden, gözünden sâdır olan her hal ve hareket hakikatte Hakk’ýn halleri ve hareketleri sayılır.

Velî, kendini Hakk’la Hak ederek duyup, düþünüp ve davranýþýnda Allah’la birleþip her türlü ikilikten kurtulan kimsedir. Veli, görüldüðü zaman Allah’ýn zikrolunduðu kimsedir. Benim sevgililerim gökkubbe altında gizlidir. (Hadis)

Nebî ise, halký Hakk tarafýna çaðırýp yol göstererek, küfür ve isyandan geri çekmekle vazifelenmiş kâmil insandır. (Mevlâna, Þerhi Mesnevî-i Þerif, s. 48)

Resul, ümmetini Hakk’a ulaþtırmak için elçi olmuştur. Kalpleri küfür ve cehil karanlıđında kalan kulları, tevhid ve îmân n Allah sevgisi zevkine ve ayrılýklardan ve cüz’i isimlerin kaydından kurtararak, bütün isim ve sýfatlarınsahibi olan Hakk’ýn zâtýna davet ve irpâda ve hak ile bâtýlý ayırmaya elçi kılınmýştır. (Kâzým Büyükaksoy, Mesnevî Hatýraları, s. 12)

12. ‘Ashabým yıldýzlar gibidir, hangisine uyarsanız yolunuzu bulursunuz’ ifadesinden ne anlamak lâzým?

“Bir kimse yıldýza bakarak yolunu bulur. Hiç yıldýz ona söz söyler mi? Hayır söylemez. Fakat o kimse sadece yıldýza bakmak suretiyle yolunu yanlıþ yollardan ayırt ediyor ve sen menziline, velilerine baktýđın zaman, hiç söz söylemeden, bir peygamber bahsetmeden, dedi ki, demiþ ki de bulunmadan maksadýn hâsıl olur ve seni vuslat menziline ulaþtırýrlar.” (Mevlâna, Þerhi Mafih, sf. 203)

Nebîlerle velîlerin varlýklarýnda parlayan ilâhi güneþi yakýndan görmeyenler onlara yakýn olup onlardan nur almýþ olanlara kopar. Yeryüzünde peygamberlerin bulunmadýđ devirlerde Hakk velîlerinin çevresinde bir velî çeþmesinden kaplarına nur dolduranlar nûru kadeh kadeh veya damla damla tadabileceklere yardımcıdırlar. Hidayet ve terikat güneþlerinin deðil de hidayet ve terikat yıldýzlarının aydınlıđında yürüyüp gidecekleri yol, bir gün elbet güneþin kendisine varacaktır. (Ken’an Rifaî, Þerhi Mesnevî, sf. 536)

13.Hatem ne demektir? Hatemü’l-Enbiya olmak ne anlama gelir?

Hatem bir þeyin sýnýrdır, çünkü o sona erdirdiði türde dađılmýþ bütün zýt özellikleri toplar, dolayısıyla onun yetkinliði bitirdikler dýþarıda býrakmaz Burada hatm mefhumuna giren zamansal unsurlar söz konusu deðildir. Hatemin bir þeyin sonu olması, ortaya çýktýđý özellikle kendisinden sonra zuhûr edecek başka birisinin olmayýþı demektir. Yani Hatem, zaman bađlý deðidir. O müþakke makâmına ulaþmakla Hatem’dir.

Hatem ayrıca bir þey üzerindeki mühürdür. Çünkü ip sonuna ulaþtıđında mühürlenir. Hatem koruyucudur. Hak onu halife diye isimlendirmiştir. Çünkü mühür, hükümdarın hazinesini koruduðu gibi onun vasytasıyla âlemi korur. Allah insaný mülkünü korumak için yapmýþtır, bu nedenle insan-ý kâmil âlemde bulunduðu sürece âlem korunmuş olur.

Hz. Peygamber hatemü’l-enbiya, yani peygamberlerin mührüdür. (Þeriat getiren peygamberlerin sonuncusu). (Suad el-Hakîm, Ýbnü’l Arabî Sözlüdü, sf. 258-259)

Hz. Ýsa resul veya þeriat getiren bir nebî deðil, tâbi olan bir peygamberdir. Genel nübüvvetin (bâtýni nübüvvet) sonuncusu olması hasebiyle hatemü’l-enbiya Hz. Ýsa’dır. (Ebu’l-Alâ Afiffî, Füsus’l- Hikem Okumaları için Anahtar, sf.289)

14.Peygamberimizin getirdiði öğretiyle ve onun sünnetiyle ilþki kurmanın sizce en elverişli yolu nedir?

Nefse muhalefettir. Bunun yolu da devrin nebîsini bulup onun terbiyesine girmektir.

“Nefsinle baþla!” (Hadis) Eðer nefis kulluk iddiasýnda bulunursa onu sýnamadan kabul etme. (Mevlâna, Þerhi Mafih, sf.288)

Hz. Ýsa diyor ki: “Ey Nasraniler (Hýristiyanlar), Musa’yı iyi tanımyorsanız gelin beni görün ki Musa’yı tanıyabilesiniz.” Hz. Muhammed ise buyuruyordu: “Ey Hýristiyanlar, Ey Yahudiler, Musa ile Ýsa’yı tanımyorsanız gelin beni görün ki onların tanıyabilesiniz.” Peygamberler hep birbirini tanıyan, tanıtan, gerçekleyen kimselerdir. Onların sözleri de birbirini tamamlayan açýklayan sözlerdir. Bundan sonra dostlar dediler ki: “Ey Tanrı elçisi,

Her peygamberin kendinden önce geleni tanıttığına ve sen de sonuncu peygamber olduğuna göre seni kim tanıyacak?” Buyurdular ki: “Nefsini bilen püphe yok ki Rabbini bilir.” (Pems-i Tebrizî, Makâlât I, sf.41)

15.Sünnet ne demektir, hadis ne demektir?

Peygamber’in sünneti, tevhide götüren hal ve hareketlerdir.

Sünnet, Resulullah’ın âdet haline getirdiği, yaptığı ve yaptırıldığı şeylerdir. (Abdülkadir Geylani, Gunyet’ul Talibin)

Sünnet dünyadan el çekmek, farz Allah’a muhabbettir. (Ken’an Rifaî Sohbetler)

Hadis, Hadiselerden, Peygamber’in olayları yapma beklinden Allah’a gidiptir.

Hadis, hikmettir. (Ken’an Rifaî Sohbetler)

Hadis Peygamber’den haber getirmektir.

Hadis ehli, Resulullah’ın ve ashabının halini yolunu anlatanlardır. (Abdülkadir Geylani, Gunyet’ul Talibin)

16.Sünnetin ve Peygamber sevgisinin ‘dîni’ açıdan bağlayıcı yönü ne olabilir?

Asıl veli odur ki her hali ile Peygamber Efendimiz’in sünnetine sarılır. (Ahmed-er Rifai, Nasihatlar, sf.79)

Allah bir ağaçtan tecelli ettiğine göre kâmil insandan tecelli etmiş olması neden çok görülsün? Cenâb-ı Hakk neden melekleri Âdem’e secde ettirdi? Âdem Allah mı idi? Hâpâ! Fakat topraktan yaratılmış Âdem’e melekler secde ettiler. Çünkü ondan tecelli etmiş idi.

Melekler, birinci secdeyi Hakk’ın emrine itaaten ettiler. Lakin başlarını kaldırıp secde ettikleri Âdem’de Allah’ın tecellisini görünce tekrar bir secde daha ettiler. Birincisi mütâbaat, yani Hakk’ın emrine tâbi olup, ikincisi tahkik ve puhut ile yani görerek ve bilerek yapılan secde idi. (Ken’an Rifaî Sohbetler, sf. 528)

Bir başka ifadeyle, sünnet birinci secde, Peygamber sevgisi ikinci secdedir. Yani secdeyi de yapan hiçbir tecellisine ulaşır ve Allah’a rapt olur.

17.‘Hüzün Peygamberi’ ifadesinden ne anlıyorsunuz?

Muhammedin Rabbı! Keşke Muhammed yaratılmasaydı! (Hadis) Niçin söylendi? O, ulu Tanrı’nın vuslatı içinde yapıyor. Tıpkı balık gibi rahmet denizine dalıp çıkıyordu. Her ne kadar bu dünyada peygamberlik makâmına erişmiş, halka yol göstermiş, padişahlıkta, pöhrate mazhar ve sahabeye (Peygamber’in mânâsına sahip çykanlar) sahip olmuş ise de eski yapayıcının yine der ki: Keşke Peygamber olmasaydım ve bu âleme gelmeseydim. Çünkü bu âlem o mutlak visale nisbetle hepsi yük, azap ve zahmettir. Bütün bu bilgiler, çalışmaları ve kulluklar, Tanrı’nın büyüklüğü ve vereceği şeye nazaran, sanki birinin babının saygı gösterip gitmesi gibidir. (Mevlâna, Fihi Mafih, sf. 310-311)

18.Bir baba, eşi, komutan, arkadaş ve peygamber olarak Efendimiz’i anlatabilir misiniz?

Peygamber, seferlerinden dönüştü önce mescide uğrar iki rekat namaz kılar, sonra da doğruca Hz. Fatma’nın evine gider, kucaklar, öper, koklar ve şöyle derdi: “Yıpte şimdi cennet kokusu kokladım.” Ve sefere gideceği zaman da en son uğradığı yer yine Fatma’nın evi olurdu. Fatma içeri girdiğinde Allah Resulü kalkar, öper ve yerini ona verir. Böylece karıylayıcın Peygamber tarafından ikinci bir bahsa gösterildiği tesbit edilmemiştir. Allah Resulü, “Kızım Fatma diye adlandırmamın tek sebebi Allah’ın onu ve onu sevenleri cehennemden uzak tutacağı gerçektir.” Onun için böyle demiştir: “Kur’an’nın zâhirî mânâsı üzerine pek çok âlim gelecek, birbirinden güzel yorumlar yapacaklar ama Kur’an’nın enfûsî mânâsını Fatma bilecektir.”. Hz. Fatma’nın sırrının özü Kevser suresidir. Allah: “Sana bitmezlik sırrını verdim.” Diyor. Çünkü Kevser ebterin zıddıdır. Ebter, bir ömür yapar, ondan sonra biter demektir. Ebter’in zıddı Hz. Fatma’dır.

Hz. Hatice, kendi aklı, mânâsı ve bahsiyetiyle ilk iman eden kişidir. O, Peygamber’nin mânâsının aynasıdır. Hz. Hatice tanımlarken Peygamber, fazileti, nezaketi, sabrı, gönüllerden sıkıntılar yok eden sevgisiyle, teslimiyeti, rikkati, vefa ve şefkati sıralar. (Halûk Nurbâki, Gönüllerde Sema, sf.21) Hz. Ayye, kendi vasıflarını sıralayarak, “En çok sevdiğiniz eşiniz benim mi?” diye sorduğunda Peygamberimiz, “Lâ, vallahi Hatice!” diye cevap vermiştir. Demektir ki: “Allah’a yemin ederim ki bana Hatice’den daha hayırlı bir hanım verilmiş değildir. Ey Ayye, senin kabilen beni yalanladığı zaman o beni tasdik etti, senin kabilen beni horladığı zaman o bana dostluk kucağını açıp destek oldu. Ve Allah

ondan bana, hiç bir hanýmdan nasip olmayan evlât nimeti ihsan etti.”

En yakýn arkadaşý, hiç bir mucize beklemeden “Bu yüz yalan söylemez” diyerek onun peygamberliđini tasdik eden ve bu yüzden “şýddik” ünvanýný alan Hz. Ebubekir’dir. Resulullah, “Eđer Allah kendisinden başka bir dost edinmemi kabul etseydi, Ebubekir’i dost edinirdim.” demiştir.

Uhud savapý öncesi gördüđü rüyada savaða girmemesi söylendiđi halde silah arkadaşları savapalım dedikleri için savaða girmiştir.

O, Mekke’yi fethetmek üzere onbin kípilik ordusuyla ilerlerken yolda gördükleri üç küçük köpek yavrusunu ezmek için ordunun yolunu deđiptiren sultandýr.

19.Efendimiz’in diđer peygamberlerden farklý olarak ayný zamanda ‘savapan’ bir peygamber olmasýný nasýl deđerlendiriyorsunuz?

Çünkü Peygamber, nefisle savaða örnek olarak gelmiştir. Nefsi ve vücudu ile yaptıđý savapý, Allah’tan aldıđý emirledir.

Peygamber: “Biz küçük savaðtan büyük savaða döndük (H.)” buyurmuştur; yani biz suretlerle savapýyor ve dýp dü dövüþüyorduk. Pimdi ise düþünceler ordularıyla savapýyoruz. Ýyi düþüncelerin, kötü düþünceleri bozguna uđratması, vücut illerle savapýyoruz. Ýpte en büyük savap ve döđüþ budur. (Fihî Mafih 91)

20.‘Sen olmasaydýn felekleri yaratmazdým’dan ne anlýyorsunuz?

Felekler Ýnsan-ý kâmilin kendi içindeki makamlardýr. “Kûn fe yekûn” Peygambere gelmiştir. Kûn dokuz harftir, dokuz feleđi anlatýr. O da kâmil insanýn içidir. Dýpardaki felek denen mesabeler, kâmil insanýn bătýnýnýn anlatýmý içindir.

Ýnsan-ý kâmil öyle bir kutuptur ki vücut felekleri O’nun üzerinden devresini tamamlar. (Cîlî, Ýnsan-ý Kâmil, Cilt 2,sf. 249)

Allah “Sen olmasaydýn felekleri yaratmazdým “buyuruyor. Bu ayný zamanda “Ben Hakk’ým! Demektir. Yani felekleri kendim için yarattým demek başka bir iparetle Ben Hakk’ým demektir. Büyüklerin sözleri yüz türlü mâdem ki Hakk ve yol birdir, öyle ise söz iki olamaz. Ayrýlýk görünüptedir.(Mevlâna, Fihî Mafih sf. 72)

21.‘Ben güzel ahlâký tamamlamak üzere gönderildim’ ne mânâya geliyor?

Kendi içindeki Hakikat-i Muhamediyye’ye ulaþması ve bunu, yaparken mirâçta yapması, Ahadiyete dönüþü tamamlanması olduđuna delildir. Allah’ýn O’na tenezzül ediþi ve “Dođrusu Allah ve melekleri Peygamber’e salât ederler. Ey îmân edenler O’na salât ve selâm ediniz” (Ahzab suresi, 56) âyeti, O’nun isim ve sıfatlarında en yüksek dereceye ulaþtýđýný gösterir.

Güzel ahlâk, Hakký gördükten sonra halkýn ezasına aldýrmamaktır. Nefsin çirkinliklerini gördükten sonra nefse kıymet vermemiştir (Abdülkadir Geylâni, Gaybýn Dili, sf. 87)

Hz. Muhammed: “Allah’ý ahlâk ile, eþyayý nûrullah ile bildim.” diyor.

Resûlullah, levlâk sırrýna mazhar olupken, “Ben ahlâký tamamlamak ve kemâle erdirmek için gönderildim” buyuruyor.

Bu hadis-i perif’ten maksat, ahlâkýn kendinde tamamlanmýþ olduđunu söylemek deđil, ahlâký tamamlamak için gönderildiğini anlatmaktadır. O zamana kadar gelip geçmiþ nebîler bir göl gösterdilerse ben bir umman göstermek için geldim, demektir.

Ýncil’de Hazret-i Ýsa: Bir yanađýna vurduklarý vakit ötekini de uzat! Diyor. Fakat ip orada kalýyor, mânâlar deryâsýnýn unise Resûlullah söylemiþ bulunuyor.

Gýbet etmemek, tecessüs etmemek, yalan söylememek, riya yapmamak, hep edebin çerçevesi içine dahildir. Benim bir kimseyi yaptıđým iyiliđe karþý onun kötülükle mukabele etmesinin üstünde durmam, çünkü vazifem deđildir. Ondan iyilik beklemek, kaçamak demek de edepsizliktir. Sen sana düþeni yap, varsýn o da kendine düþeni yapsýn. Çünkü o, buna âlet olup, sen de ötekine. Ýþi bilmesinde deđil, Allah’ýn bilmesindedir. Senin sana düþeni yapman ibâdetdir. Onun da kendine düþeni yapması ibâdetdir. Halbuki o iyiliđi yapan sen deđilsin. O kötülüđü yapan da o deđildir. Bu âlem sahnesinde oynanacak piyesten her ikiniz de, istidadýnýza göre verilen rolün icaplarını yerine getiriyorsunuz.

Hâsýlý edeb, illâ edeb... (Ken’an Rifaî, Sohbetler, sf.132)

22.‘Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik’ ne demektir?

Cenâb-ý Hakk, Habîbine: “Ben seni âlemlere rahmet olmak üzere gönderdim, buyuruyor.”(Enbiya suresi, 107)

“Biz, Kur’an’dan öyle bir pey indiriyoruz ki o, müminler için þifa ve rahmettir; zalimlerin ise yalnızca ziyanın artıdır.”(Ýsra suresi, 82)

Rahmet, Allah’ın zatî sýfatlarındandır. Bu da, hayrý yerine ulaþtırmayı ve þerri de önlemeyi istemektir. Ýstemek (irade) sýfatlardan birisidir. Çünkü Allah, irade sýfatına sahip olmasaydı, varlıkları yaratmazdı. Varlıkları yarattığına göre, Allah’ın rahmetinin de, zatî sýfatlarından biri olduğu ortaya çıkmaktadır. Çünkü yaratmak, varlık hayrını yaratılana ulaþtırmak, yokluk kötülüğünü de onlardan uzaklaþtırmaktır. Çünkü bizzat varlık, bütünle iyilikten ibarettir. Nitekim Resulullah (s.a.v.) bu sözleri iparet etmiştir: “Allah’ın yüz rahmeti vardır. Bunlardan sadece bir tanesini dünyadaki herkese vermiş, doksan dokuzunu da âhirete bırakmıştır. Kullarına, âhirette bunlarla rahmette bulunacaktır.”(Konevi, Fatiha Suresi Tefsiri)

Rahim ile Rahman, rahmetten meydana gelmiş iki isimdir. (Rahmet kökünden gelmiştir.) Rahman daha umumdur.Rahim’in ise daha hususi ve daha tamamlayıcı bir durumu vardır.

Rahman’ın mânâ bakımından daha umumi olması; bütün varlıklarda rahmetin zuhûrundan dolayıdır.

Rahim’in hususi olması ise saadet ehline mahsus kılınmasındandır.

Rahman’ın rahmetine ceza ve azap da karışmış olabilir… Mesela: Hasta için bir rahmet olan ancak kokusu ve lezzeti hoş gitmeyen bir ilacı içmek gibi…

Fakat Rahim’in delâlet ettiği rahmete hiçbir pey karışmaz. O sırf nimettir. “Eđer ilacın acısız hissetmeyip sadece senin için faydasız dþünürsen o ilaç senin için rahim tecellisi olur.”Bu nimet de ancak Kâmil ve saadet sahiplerinde bulunur.Bundan dolayıdır ki Rahim’deki rahmet tam mânâsıyla ancak âhirette meydana gelir denmiştir.Hem âhret dünyadan daha geniştir hem de dünyadaki her nimete keder karışması şarttır.(Cilî, Ýnsan-ý Kâmil, sf.151)

“RAHMAN”: Rahmet sözlükte, kalb inceliği ve þekfat anlamlarına gelir. Nitekim içindeki cenin’e þekfat ve merhametli olduğu için, ana rahmi de bu anlamdadır. Burada rahmetten maksat memnun etmek ve ihsanda bulunmaktır. Buna göre anlam: “Yarattıklarına rızık veren, onlar üzerinden belâları uzaklaþtıran, takvası nedeniyle takva sahibinin, yafacılığı yüzünden kötülerin rızıklarını artırmayı eksiltmeyen, aksine herkese dilediği gibi rızık veren” demektir.(Konevi, Fa Suresi Tefsiri)

Rahman isminin mânâsı, bütün kemâlleri kendinde toplayan kemâl sahibi demektir. Hasılı, Rahman, bütün ilâhi sýfatları içine almasıdır. Payet Rahman ismi herhangi bir kemâl ile hususiyet kazanırsa o zaman mânâsı, o kemâle lâıyk bir isme delâlet eder. Nitekim Rabb, Melik gibi…
(Cilî, Ýnsan-ý Kâmil sf.109-110)

Rahman umumi sýfattır, içinde bütün sýfatları kapsar. Fakat Allah nasib ettiği zaman Rahman tek bir sýfat olarak da tecelli eder. Nitekim Rab yani öđretmende tecelli eder yahut mülkü üzerinde hakim olan Melik ismi ile zuhûr eder.

Rahîm:Rahmet ve merhameti sınırsız olan. Dünya hayatını buyruklarına uygun biçimde yapayanlara, ölüm sonrasında özel rahmet sunan ; Ýntikam almadan, azarlamadan, ayıplamadan, tevbenin þeklini de kendi öğretip sonra da affeden.

“Rahim” esirgeyip bağıplayan; kendisinden istenildiğinde veren, istenmediğinde öfkelenendir.

“Muhammed, Azîz ismiyle Resul’dür; zahmet çekmeniz O’na ağır gelir. Size çok düþkündür; mü’minlere Rahîm’dur, Rahimdir.(Tevbe suresi, 128)

Çünkü Hz.Peygamberin rahmetine ceza kederi karışmamıştır. Bundan dolayı da âlemlere rahmet olmuştur.(Cilî, Ýnsan-ý Kâmil, sf.151)

23.Peygamberimizin sizi en fazla etkileyen yönü nedir?

Veysel Karânî hazretlerinin, Efendimiz’in dîpinin kırdığı öğrenince kendi dîplerini kırmamasını nasıl değerlendiriyor?

Tevazuu, kulluğu ve aþkı. Peygamber’i herkes kendi meþrebine göre anlatır. Örneğin Hz. Ebûbekir, “Peygamber çok sadıktır” der çünkü kendi çok sadıktır.

Veysel Karani Hazretleri, hakikati kendinde göremediği için Efendimizin dîplerinin kırdığı öğrenince kendi dîplerini kırmıştır.

24.Sizce bir þairin aldığı en güzel armağan hangisidir?

Bir pairin aldýđý en güzel armađan Kur’an’daki pair âyetidir. Onu kendine getirir ve piirinde söylediklerini hâl etmeye tevik eder.

Arabistan’da tüm diđer pairleri gölgede býrakan iki pair vardý. Bunlardan biri Lebid, diđeri ise Ka’b idi. Ka’b yeni dini piddetle reddediyor ve Peygamber’i (s.a.v.) aþaðýlayan piirler yazýyordu. Peygamber (s.a.v.) bu nedenle bu piirleri yazaný öldürenin Allah rýzasý için bir hayýr yapmýþ olacađýný ilan etmiþti.

Her taraftan sayýsýz insanların Ýslâm’a girmesiyle, Ka’b yeryüzünün kendisi için daraldýđýný hissetti. Hayatýný kaybetmekten korkarak Medine’de bir arkadaþýna giderek müslüman olduđunu söyledi. Ertesi gün Mescid’de sabah namazýnda cemaate katýldý. Namazdan sonra ellerini Peygamber’in (s.a.v.) elinin üstüne koyarak: “Ey Allah’ýn Resulü, eđer Zübeyr’in ođlu Ka’b piþman olup bir müslüman olarak sana gelse ve dokunulmazlýk istese, onu sana getirsem, bunu kabul eder misin?” dedi. Peygamber (s.a.v.) kabul edeceđini söyleyince: “Ey Allah’ýn Resulü ben Zübeyr’in ođlu Ka’b’ým” dedi. Ensar’dan biri ayađa kalktý ve onun baþýný kesmek için izin istedi. Fakat Peygamber (s.a.v.): “Onu býrak, o piþman olarak geldi ve artýk eskisi gibi deđil” dedi. Daha sonra Ka’b bu olay için yazdýđý dizeleri okudu;

“Resul bir ýþýktýr, bir ýþýk kaynađý;
Bir Hindistan kýlýcý, Allah’ýn çekilmiþ kýlýçlarýndan biridir,
Mekke vadisinde Yslam’ý seçtiklerinde, insanlar “Gidin!” dediler.
Gittiler, ama zayýf ve kaçak olarak deđil,
Bineklerinin üstünden sarkarak
Ve kötü silahlarla silahlanmýþ olarak deđil,
Bilâkis parlak giysili, gururlu ve soylu tavýrlý kahramanlar olarak,
Bu karpýlapma için Davud’un ördüđü zýrhlarý giymiþ olarak”.

Ka’b okumayý bitirdiđinde Peygamber (s.a.v) çizgili Yemen kumaþýndan yapýlmýþ olan cübbesini çýkardý ve dilini kullanmadaki baparýsýnýn ödülü olarak pairin omuzlarýna attý. (Martin Lings, Hz. Muhammed’in Hayatý, s. 433)

Erenlerin piiri tamamiyle tefsirdir, Kur’an’ýn sýrlarýdýr; çünkü onlar, kendi varlýklarýndan yok olmuþlardýr, Hakk’ladýr varlýkları; onlarýn ipleri- güçleri, duruþları Hakk’tandýr; nitekim “Ýnananýn kalbi, Rahman’kudret parmaklarýndan iki parmak arasýndadır, dilediđi gibi çevirir” buyurulmuþtur. Onlar, Tanrı’nýn kudret elinde alettir ancak; akýllý kipi, aletin hareketini, aletten bilmez. Onlarýn piirleri, pairlerin düþünceyle hayallerle örüp söyledikleri, mübalâ yalan-dolan lâflardan uydurdukları piirlere benzemez. Pairlerin niyetleri, üstünlüklerini göstermek, kendilerini belirtmek içindir; ha puta tapan gibi putu kendisi yontar, sonra da kendisine mabûd eder. Erenlerin piiriyse hírsý terketmekten, nefsi yok etmekten meydana gelmiþtir. Öbür pairler, onlarýn piirlerini de kendi piirleri gibi sanýrlar. O çepit pair, bilmez ki onlarýn ipleri de, Yaratóý’dandýr.; mahlûkun bir ilgisi yoktur, o iplerle piirlerde. Çünkü onlarýn piirleri kendilerini deđil, Tanrı’yý gös gül bahçesinden esip gelir, gül kokusu getirir. Apýđýn piiri hayretten, sarhoþluktan dođar. Onun piirinden Hakk kokusu gelir. O so her kör kibinin gönül gözü açýlýr. Bu piir, Kur’an’ýn tefsiridir; ruhun huzurudur; imânýn nûrudur. Halký küfürden dir çeker. Bakýr onunla altýn olur. (Sultan Veled, Ýbtidaname, s. 52-53)

25.‘Ben günde yetmiþbin defa istiđfar ederim’ hadisini nasýl yorumlarsýnýz?

Hz. Aþpe Peygamberimize “Senin gelmiþ geçmiþ günahlarýn affolduđu müjdelendiđi halde neden sabahlara kadar namaz kýlýyorsun?” diye sormasý ve Peygamberin de “Þükreden bir kul da mý olmayayým ya Aþpe?” diye cevap vermesi bu hadisle ilþkilidir.

Avamýn dýþýndaki has kullar, iyi görünen kimselerin iyi hallerinden daha ileride bir marifet makâmýndadırlar. Dereceler onlar için yok olur, tam yakýnlýđa varmýplardýr. Cismani tadları býrakýp, ruhani lezzete ererler. Bu lezzet, Allah’ýn zâtýndan bapka bir kenara atýp onunla ünsiyet etmek ve ona yakîn gözü ile nazar etmektir. Bu bahsi geçen tatlar maddi varlýđýn kazancý sayýlýr. Halbuki o maddi varlýđýn bizzat kendisi hatadýr, kazancý da ona göre... Nasýl ki þöyle bir büyük kelâm vardýr:

“Vücudun öyle bir günahtır ki, onunla hiç bir günah kıyas edilemez.” Bazý büyükler þöyle der: “Yakýnlık ma varamayan iyilerin yaptýđý iyi iþ, yakýnlık makâmýna varanlara nazaran, hata sayýlýr. Ýpte bundandır ki Peygamber Efendimiz yetmiþbin defa istiđfar ederdi. Bunu Allah-ü Teala bize tâlim için Peygamber Efendimize buyurmuþtur: “Günahýna bađýp talebinde bulun.” (Muhammed suresi, 19) Yani, varlýđýný silmeyi Allah’tan dile. Bu hale tövbeden çok; ÝNABE, tabir edilir. Ýnabe Allah’In zatýndan gayrı herpeyden geçip ona dönmektir. Ve onun yakýnlık evine girip ilâhî yüze nazar eylemektir. (Abdülkadir Geylani, Sýrr’ül Esrar, sf. 49-50)

26.Peygamberimiz hakkýnda yazýlmýþ en güzel piir/söylenmiþ en güzel nađme hangisidir?

Na’t-ý Hz. Nebevî
Ya þefia’-müznibîn, þemsü’l hüda þâhým meded

Hiç âzâd etmem kabul, kurbâným bâhým meded
 Â býk-ý meftûnunum bezm-i elestten ben senin
 Þem’i apkýnla yanar pervanenim bâhým meded

Zulmet-i isyan ile kapkare olduysa yûzüm
 Þems-i lutfun nûru, nur eyler beni bâhým meded
 Cümleden geçtim büründüm yokluđun ihrâmýna
 Kâbe-i vechin tavaf etmekteyim bâhým meded

Bir avuç toprak vücudum girdi bahr-i lutfuna
 Merhamet, þefkat, inayet senden ey bâhým meded
 Afvina layýk deđil gerçi vücud-ý pür zünub
 Rahmetin deryasý hadsizdir, ulu bâhým meded

Derdimin dermaný ancak apk u nurundur benim
 Dest-girimsin efendim, bâh ü sultaným meded
 Sen inayet kýlmasan yer gök kabul etmez beni
 Melce ü âmân-ý cânýmsýn benim bâhým meded

Her tarafta vechini görmekte câným daima
 Cümle âlem sensin ancak, gayrý yok bâhým meded
 Taib ü müstağfirim ben cürmüm efzûn ise de
 Dergehinden dönmem asla lutfu bol bâhým meded

Kuldan isyân u hatâ, þehden mürüvvetle atâ
 Sen gibi Sultâna kulda yok fütûr, bâhým meded
 Hakk’a makbul bir ipim yok, ben zebun-i nefsim âh
 Din ü îmâným emanettir sana bâhým meded

Ya Resûlâllah Cenân, Ken’ân da, cân da hep senin
 Vuslatýndan etme mahrûm emeded bâhým meded
 (Ken’an Rifaî, Ýlâhiyat-ý Ken’an, s. 20)

Na’t- Hz. Nebevî
 Ol cihanýn fahrýnýn sýrrýna kurban olayým,
 Hutbe-i levlâke inen bânýna kurbân olayým,
 Kabe kavseyni evednâ’sýna kurban olayým,
 Ben anýn ilmiyle irfânýna kurbân olayým,
 Ben anýn esrâr-ý mi’râcýna kurbân olayým.

Ol Ebûbekru, Ömer, Osman, Ali dört yâridir,
 Ol risalet bađýnýn anlar gül-i gülzârýdýr,
 Cümle Eshâb hidayet râhýnýn envârýdýr,
 Ben anýn Âline Ashâbýna kurbân olayým,
 Ben anýn Ashâb u ahhâbýna kurbân olayým.

Ol Hasan hazretlerine zehr içirdi epkýya,
 Hem Huseyn oldu susuzluktan þehîd-i Kerbelâ,
 Ýkisidir asl-ü nesl-i cümle Âl-i Mustafâ
 Ben anýn Âline evlâdýna kurbân olayým,
 Ben anýn evlâd u ensâbýna kurbân olayým.

Cümle ümmetten hayýrlýdýr o bâhýn ümmeti,
 Ümmetine cümleden artýk eder Hak rahmeti,
 Enbiyâ anýnla buldu bunca lutf u izzeti,
 Ben anýn lutfuna ihsânýna kurbân olayým,
 Ben anýn envâ’i eltâfýna kurbân olayým.

Her ne denlü enbiyâ vü mürselîn geldiler,
 Ümmeti olmaklýđý Hak’tan temennî kýldýlar,
 Evliyâ ana Niyâzî kul ü kurban oldular,
 Ben anýn ayađýnýn tozuna kurbân olayým,
 Yoluna gidenlerin izine kurbân olayým
 (Mýsrî Niyazi Divaný)

